

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТІНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

ПРИХОДЬКО Олена	ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ГАРАНТ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	83
КАРИТКА Валерій	МОЛОДІЖНЕ ДОЗВІЛЛЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ	85
ТЕЛЕЛИМ Ірина	МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНСТИТУТІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА І БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	87
БОДЕЛАН Марина	ВПЛИВ ПРОКРАСТИНАЦІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ОСОБИСТОСТІ	91
КАРАНФІЛОВА Олена, БОНДАР Дар'я	ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА БЕЗПЕКУ ЛЮДИНИ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ	92
КАРАНФІЛОВА Олена, ЧИСТОЄВА Єлизавета	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ ЯК ГОЛОВНИЙ ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ	95
КАРАНФІЛОВА Олена, ЗЕЛЕНСЬКА Вероніка	ШЛЯХ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА З ТОЧКИ ЗОРУ СУЧАСНОГО ГУМАНІТЕТУ	98
ЛИСЯК Анастасія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ : ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ТА МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ	100
ГРУША Анастасія	МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ.....	103
ДІДЕНКО Вікторія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ І ЗАГРОЗ БЕЗПЕЦІ	106
ПАДУН Софія	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА В ПИТАННЯХ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ	109
БІЛОРОВСЬКА Альона	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ	112
КВАШУК Ольга	БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ В РЕФОРМІ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ЗМІЦНЕННЯ СИСТЕМИ ДОБРОЧЕСНОСТІ	114

спрямовані на підвищення толерантності та взаємоповаги в суспільстві. [1]

Висновки. Суспільна солідарність і турбота мають бути інтегровані у прийняття політичних і соціальних рішень, щоб забезпечити рівний доступ до ресурсів та можливостей для всіх. Україна – приклад демократичної держави, що рухається в напрямку до інклюзивного суспільства, в якому всі рівні та мають право жити вільно. Підтвердженням цього є Конституція України, що захищає права і свободи кожного.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баймуратов, М., Кофман, Б. (2024). Людиноцентризм як основоположний інституційний принцип локальної демократії // *Матеріали конференції МЦНД*, (05.07.2024; Житомир, Україна), 62–68. URL: <https://doi.org/10.62731/mcnd-05.07.2024.003>
2. Бойченко І.І., Гуменюк В.В., Боярський В.А. (2021). Антропологізація і антропоцентризм у конституційному праві як основна тенденція розвитку і вдосконалення конституційно-правового статусу людини, особистості і громадянина. *Соціальний калейдоскоп*. (2), 75–93.

Анастасія ЛИСЯК,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 036

«Переклад: перша – китайська мова»,

факультет іноземних мов, Університет Ушинського,

Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри

філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,

Університет Ушинського

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ТА МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ

Поява технологій у масовій комунікації створює нові виклики для України та світу в цілому. Найскладніша і незбагненна річ сучасності – це дезінформація. Сучасне інформаційне поле знаходиться під загрозою через шахрайські дії. Запобігти загрозі досить складно, оскільки технології доставки та спотворення інформації постійно змінюються. Дезінформація – це неправдива, оманлива, маніпулятивна інформація, створена навмисне заради економічних, політичних або інших вигод [3].

Маніпулювання інформацією здійснюється з метою формування громадської думки або підризу довіри до достовірності інформації. Це включає використання нових і традиційних медіа для посилення розбіжностей і розпалювання заворушень на батьківщині, іноді в координації з незаконною кібердіяльністю [2]. Дезінформація небезпечна для суспільства, певної особи, функціонування нормальних державних або суспільних процесів. Є сфери,

загроза для яких є особливо помітною: це охорона здоров'я, оборонна сфера і нацбезпека, політичне життя і демократичні вибори. Розглянемо, як дезінформація впливає на кожну з них.

Дезінформація навколо теми охорони здоров'я існувала завжди. Це стосувалося і фейків навколо ефективності чи шкідливості певних препаратів, методів лікування, і маніпуляцій щодо медичної реформи в Україні тощо. Через подібну дезінформацію люди можуть нехтувати заходами безпеки, не звертатися до лікарів, відмовлятися від вакцини тощо. Чим більша аудиторія особи чи медіа, які публікують дезінформацію, тим критичніші наслідки. Наслідками дезінформації у сфері безпеки та оборони може бути ворожнеча, яка призводить до активної агресії, дискредитація блоків, альянсів, країн, що впливає на електоральні вподобання і суспільні протистояння. Також дезінформація може бути одним із вагомих гвинтиків сепаратизму, війни. Фейки застосовують і для дискредитації політичних позицій інших держав, аби налаштувати про них своїх громадян чи інші країни, створити приводи для агресії чи недружніх дій.

Через постійну боротьбу політичних сил за місце у владі, сфери впливу, а також в контексті конкуренції і боротьби на зовнішній арені дезінформація є надзвичайно поширеною зброєю у сфері політики і виборів. І тут вона є доволі дієвою, адже дозволяє маніпулювати людською свідомістю, спонукати до певного вибору, який впливає на життя всієї країни. Серед наслідків політичної дезінформації можна виділити програш чи перемогу певних сил на виборах, відставка, економічна і фінансова нестабільність, збройні протести тощо [4].

Дезінформацію можна поділити на: сфабрикований контент, сфальсифікований контент, контент самозванця, оманливий контент, неправдивий контекст, сатиру та пародію, помилкові зв'язки, спонсорований вміст, пропаганду та помилки [1].

Досі одним із джерел залишаються друковані матеріали. Це можуть бути як засоби масової інформації, так і рекламні матеріали, політичні буклети тощо. Під час виборів друковані матеріали масово використовуються як засіб агітації і мають вплив на частину населення. Не можна оминати і радіо як місце поширення дезінформації. Серед українців частка людей, які отримують інформацію на радіо, швидко зменшується, проте 13 % досі слухають новини радіостанціях. До того ж радіо є супутником багатьох автомобілістів. Щодо решти Європи, то станом на 2019 рік радіостанціям як медіа довіряли найбільше.

За даними щорічного опитування USAID-Internews «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа у 2020 р.», 52% українців використовують телебачення для отримання новин, поступаючись лише соціальним мережам. 41% довіряє телебаченню. У Європейському Союзі, за даними Європейської спілки мовлення, у 2019 році йому довіряло 49%

населення. Зважаючи на такі показники, ТБ є дієвим майданчиком для поширення дезінформації і може завдавати значної шкоди.

Інтернет став найпопулярнішим місцем отримання інформації в Україні 2020 року. За результатами вже згаданого опитування, 62% респондентів отримують інформацію із соціальних мереж, 48% — з сайтів новин. Говорячи про соцмережі, поширити в них дезінформацію просто: там відсутній редакційний контроль, публікуватися може будь-який користувач, до того ж створити і поширити інформацію можна швидко і безкоштовно. До того ж саме в інтернеті контент часто стає вірусним, тобто масово поширюється користувачами зі сторінки на сторінку, з сайту на сайт тощо [4].

Як виявити дезінформацію в інтернеті: перевіряти джерела інформації; перевіряти на послідовність і підтверджувати інформацію; перевіряти факти і проводити оцінку доказів; повідомляти та протидіяти дезінформації на платформі, де вона поширюється; обов'язково читайте далі заголовка перед тим як розповсюдити новину; визначити, чи це жарт [3]. Хоча зростання маніпуляцій у соціальних мережах створює серйозні проблеми, прогрес у технологіях пропонує потенційні рішення для виявлення та протидії цій загрозі. Алгоритми штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання все частіше застосовуються для виявлення та видалення дезінформації з платформ соціальних мереж, хоча їхня ефективність ставиться під сумнів.

Незважаючи на потенціал технологій для боротьби з маніпуляціями в соціальних мережах, людська пильність і навички критичного мислення залишаються важливими для розпізнавання та протидії дезінформації. Розвиток обізнаності громадськості щодо тактик і стратегій, які використовують зловмисники, має вирішальне значення для розвитку стійкого суспільства, яке є менш сприйнятливим до маніпуляцій [5].

Щодо державного регулювання протидії дезінформації в Україні немає законодавчого визначення дезінформації. Незважаючи на те, що Закон України «Про інформацію» визначає достовірність і цілісність інформації як один із принципів інформаційних відносин, про цей обов'язок також йдеться в Законах України «Про друковані засоби масової інформації (пресу)» та «Про телебачення і радіомовлення». Рішенням Ради національної безпеки і оборони України, яке набуло чинності Указом Президента України, у 2021 р. був створений Центр з протидії дезінформації (GPA) в якості робочого органу РНБО [3].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Factsheet 4: Types of Misinformation and Disinformation URL: <https://www.unhcr.org/innovation/wp-content/uploads/2022/02/Factsheet-4.pdf> (дата звернення 10.09.2024)
2. Information Manipulation URL: https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/information_manipulation_infographic_508.pdf (дата звернення 10.09.2024)

3. Миронюк О. Дезінформація: як розпізнати та боротися URL: <https://law.chnu.edu.ua/dezinformatsiia-yak-rozpiznaty-ta-borotysia/> (дата звернення 10.09.2024)
4. Миколайчук Б. Епідемія дезінформації: чому фейки стали частиною нашого життя і як “вакцинуватися” URL: <https://cedem.org.ua/analytics/epidemiya-dezinformatsiyi/> (дата звернення 10.09.2024)
5. Simone Bonnett The Dangers of Social Media Manipulation and Its Impact on Society URL: <https://www.linkedin.com/pulse/dangers-social-media-manipulation-its-impact-society-simone-bonnett-> (дата звернення 10.09.2024)

Анастасія ГРУША,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 035
«Філологія перша Китайська, друга- Англійська мова»,
факультет іноземних мов, Університет Ушинського*
Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри
*філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського*

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ

*"Безпека в Східній Європі і Чорноморському регіоні є критично важливою
для стабільності Європи в цілому. НАТО підтримує своїх партнерів у
забезпеченні їхньої безпеки та територіальної цілісності."
Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг [2]*

Регіональне середовище безпеки продовжує перебувати під впливом змін і трансформацій, що породжують нові ризики та загрози. Перед обличчям дедалі складніших зовнішніх і внутрішніх викликів спільнота вживає заходів для самозахисту, пошуку найбільш адекватних рішень та переадаптації до нових реалій до нових реалій [1]. Ці виклики вимагають переосмислення концепції колективної безпеки. Новий безпечний порядок денний Європейського Союзу та країн НАТО базується виключно на нових асиметричних і неконвенційних способах протидії асиметричним і неконвенційним ризикам, що включають нові типи солідарності міжнародна солідарність. У цьому відношенні стає все більш очевидним, що інтереси і цілі безпеки можуть бути реалізовані лише на основі консенсусу [4]. Можуть бути реалізовані лише через консенсус і міжнародне співробітництво. Це включає в себе форми спільних дій держав, що мають спільні інтереси.

Історично Європейський Союз еволюціонує в бік безпечного середовища, заснованого на співробітництві, політична і економічна інтеграція та розширення це політична та економічна інтеграція і розширення спільноти держав, які поділяють демократичні цінності. У цьому сенсі ризики великої військової конфронтації на континенті значно зменшилися. Однак